

Valvontaosasto
OHJAS
Valitse yksikkö
Juha Vilkkö

5.5.2021

Hallintovaliokunta

sähköpostitse

hav@eduskunta.fi

Viite: Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 29.4.2021

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi henkilökorttilain, passilain, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 15 ja 38 §:n sekä ulkomaalaislain 33 a ja 159 §:n muuttamisesta (HE 206/2020 vp)

Lausunnon antaja

Tulli/ tulliyli tarkastaja Laura Kumpulainen (puh. 050 379 7434; laura.kumpulainen@tulli.fi).

Lausunto:

Tulli kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallisen asiantuntijalausunnon otsikkoasiassa ja esittää lausuntonaan kohteliaimmin seuraavaa:

Lausuttavina olevista lakiehdotuksista Tullin toimintaan liittyy uusi henkilökorttilain (663/2016) 5 a §, joka koskee sormenjälkien ja kasvokuvien lukemista. Ehdotetun pykälän ensimmäisen momentin mukaan henkilökortin tekniseen osaan talletetut sormenjäljet ja kasvokuvan saa lukea vain EU:n ID-asetuksessa säädetyllä tavalla. Sormenjälkiä saavat lukea 18 §:ssä tarkoitettu henkilökorttiviranomainen, poliisi ja Rajavartiolaitos. Lisäksi sormenjälkiä saa lukea Tulli silloin, kun se hoitaa rajatarkastusviranomaisen tehtäviä. Ehdotetun pykälän toisen momentin mukaan sormenjälkiä ja kasvokuvaa luettaessa henkilökortinhaltijalta saa ottaa sormenjäljet tai kasvokuvan ja verrata niitä henkilökortin tekniseen osaan talletettuihin sormenjälkiin tai kasvokuvaan henkilökortin aitouden toteamiseksi ja henkilökortinhaltijan henkilöllisyyden varmistamiseksi. Vertaamista varten otettuja tietoja saa käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Tullin toimivaltuudesta rajatarkastuksen toimittamiseen säädetään tullilain (304/2016) 31 §:ssä. Tullimiehellä on oikeus rajatarkastuksen toimittamiseen rajavartiolaiton (578/2005) 28, 28 a, 36 ja 38 §:ssä rajavartiomiehelle säädetyin toimivaltuuksin. Tullin rooli rajatarkastustehtävissä rajautuu kuitenkin 1 –linjan rajatarkastuksiin rahti- ja kalastusaliikenteessä sekä tavaraliikenteessä Vaalimaan ja Nuijamaan rajanylityspaikoilla.

Tulli pitää perusteltuna, että se huomioidaan ehdotetussa henkilökorttilain 5 a §:ssä, sillä Tulli suorittaa käytännössä rajatarkastustehtäviä päivittäin. Tulli esittää harkittavaksi, että 1 momentissa tarkoitettut viranomaiset mainittaisiin samalla tavalla kuin henkilökorttilain 30 §:ssä ja passilain (671/2009) 5 b §:ssä. Tällöin sormenjälkien lukemiseen oikeutettuja viranomaisia olisivat henkilökorttilain 18 §:ssä tarkoitettu henkilökorttiviranomainen lisäksi *poliisi- ja rajatarkastusviranomaiset*. Tämä määritelmä kattaisi myös Tullin sen toimittaessa rajatarkastusta.

Valvontaosasto

5.5.2021

OHJAS

Valitse yksikkö

Juha Vilkkö

Tulli toteaa, että se toimii esitutkintalain (805/2011) nojalla esitutkintaviranomaisena. Tullin esitutkintatoimivallasta säädetään rikostorjunnasta Tullissa annetussa laissa (623/2015). Jos esitutkintaviranomaisille on tarkoitus säätää oikeus lukea sormenjälkiä esitutkintaa varten, tulisi tämä oikeus olla myös Tullilla. Tullin näkemyksen mukaan itse pykälätekstistä ei käy yksiselitteisesti ilmi, että ehdotetun 5 a §:n 1 momentin mukaan poliisilla on oikeus lukea henkilökortin sormenjälkiä esitutkinnassa.

Lopuksi Tulli toteaa, että henkilökortin myöntämistehtävät eivät kuulu sen tehtäviin. Tulli tulee ottamaan huomioon ehdotusten vaikutukset valvontahenkilöstönsä kouluttamisessa.

Tullilla ei ole muuta lausuttavaa hallituksen esityksen johdosta.

Tiedoksi